Startnotitie Lokale Inclusie Agenda (LIA)

1. ***Aanleiding***

   Eind 2021 loopt de huidige Lokale Inclusie Agenda af. In het coalitieakkoord *Een nieuwe start* is opgenomen dat het inclusiebeleid zal worden voortgezet. Daarom wordt in 2021 nieuw inclusiebeleid voorbereid. Met deze startnotitie nemen we de raad mee in de achtergrond en afbakening van dit beleid en de stand van zaken op dit moment. Vervolgens wordt de aanpak voor de nieuwe inclusie-agenda geschetst. We sluiten af met twee vragen.

2. ***Achtergrond en afbakening***

   Vught is een gemeente waar relatief veel mensen met een beperking wonen: zintuiglijk, lichamelijk, verstandelijk of psychisch kwetsbaar. Mensen met een beperking ervaren vaak drempels die meedoen in de weg staan: van fysieke omgeving tot arbeidsmarkt, van (openbaar) vervoer tot meedoen aan vrijetijdsbesteding. Daarom heeft Vught een Lokale Inclusie Agenda 2019-2021 opgesteld.

   Deze startnotitie schetst het proces om te komen tot een inclusiebeleid voor de komende jaren. We richten ons hier op de doelgroep zoals bedoeld in het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Daarmee onderscheidt inclusiebeleid zich van diversiteitsbeleid: dat richt zich op alle groepen die om wat voor reden dan ook – huidskleur, geloof, seksuele geaardheid – discriminatie ondervinden. De LIA richt zich op mensen met een beperking en alle drempels die zij ervaren. Naast de relatie met het diversiteitsbeleid liggen er verbindingen met andere beleidsontwikkelingen binnen de gemeente. Denk aan de Woonvisie en de Omgevingsvisie.

3. ***Stand van zaken uitvoering huidige LIA***

   De huidige LIA (2019-2021) bevat activiteiten op in totaal 11 leefgebieden: van vrije tijd tot mobiliteit, van digitale inclusie tot onderwijs, werken, etc. Met als overkoepelend doel het werken aan bewustwording. Dit vraagt zowel actie van de gemeentelijke organisatie als van maatschappelijke partners. Er is en wordt

vooruitgang geboekt. De komende tijd zetten wij de uitvoering voort, wat betekent dat we, naast de voor 2021 geplande activiteiten, ook de vertraging die op onderdelen is ontstaan door de coronacrisis, waar mogelijk proberen in te lopen.
In de raadsinformatiebrief van 21 april 2020 is de stand van zaken tot 1 april 2020 samengevat. Sinds die tijd hebben we gestaag doorgewerkt aan de uitvoering van de agenda. Dit doen we met betrokken partners zoals Toegankelijk Vught, Welzijn Vught en Ouderen Samen. Waar we nu in 2021 staan, wat is gerealiseerd en hoe betrokkenen dit ervaren, is onderdeel van de voorbereiding van de nieuwe LIA (zie onder 5, Aanpak).

Helvoirt
Per 1 januari 2021 is de kern Helvoirt toegevoegd aan Vught. De gemeente Haaren had geen beleid voor mensen met een beperking. Vanaf dit jaar wordt Helvoirt meegenomen in het Vughtse beleid en de uitvoering.

4. ***Richting nieuwe LIA***

a. Uitgangspunten VN verdrag blijven leidend
De uitgangspunten van het VN-verdrag blijven leidend voor het nieuwe inclusiebeleid:

- *niets over ons zonder ons:* bij de ontwikkeling van het inclusiebeleid én bij de uitvoering zijn mensen met een beperking direct betrokken;
- *inclusief ontwerpen voor iedereen:* of het nu gaat om de inrichting van de openbare ruimte, het organiseren van een evenement of activiteit, vooraf wordt rekening gehouden met verschillende groepen gebruikers, met uiteenlopende behoeften. Iedereen moet in principe van de betreffende voorziening gebruik kunnen maken. Met aandacht vooraf kunnen (soms dure) maatregelen achteraf voorkomen worden. Toegankelijkheid is de norm, de standaard.

b. Focus aanbrengen
De afgelopen periode hebben we gewerkt met een brede agenda, op alle

levensdomeinen. Nu willen we een stap verder zetten, en meer focus aanbrengen. Daartoe willen we de aandacht richten op drie thema's, die voort zullen komen uit de gesprekken die we gaan voeren, met name met ervaringsdeskundigen (zie stap 2 en 3 in de aanpak). Voor deze drie thema's zullen we doelen formuleren en meetbare resultaten. Voor de andere onderwerpen blijven we uiteraard aandacht houden. Zo willen we onze middelen zo effectief mogelijk inzetten en dit ook zichtbaar maken.

c. Aandacht voor mensen met niet-zichtbare beperkingen
De nieuwe agenda richt zich op alle mensen met zintuigelijke, fysieke en verstandelijke beperkingen en op mensen met een psychische kwetsbaarheid. Binnen deze groep willen we speciaal aandacht besteden aan mensen van wie de beperking niet zichtbaar is. Hun beperking heeft invloed op hun deelname aan de samenleving, maar wordt door buitenstaanders vaak niet of laat herkend. Denk aan mensen met een psychische kwetsbaarheid, niet-aangeboren hersenletsel of met een verstandelijke beperking. Ook lopen zij vaak aan tegen verschillende vormen van afwijzing en onbegrip. We zullen daarom bij de opstelling van de agenda zoeken naar gesprekspartners uit deze groepen en de door hen ervaren drempels een duidelijke plaats geven in de agenda.

5. ***Aanpak en planning nieuwe LIA***

a. In beeld brengen stand van zaken huidige LIA
Daartoe worden gesprekken gevoerd met dezelfde groepen die bij de opstelling van de agenda waren betrokken, zoals een aantal maatschappelijke organisaties, ervaringsdeskundigen (er is destijds een werkgroep actief geweest) en gemeenteambtenaren.
Centrale vragen: hoe beoordelen zij de stand van zaken, hoe kijken ze naar de resultaten van de LIA? En wat betekent dat voor een volgende LIA?

b. Ervaringen, suggesties en prioritering ophalen bij met mensen met een beperking

We gaan op zoek naar nieuwe geluiden, naar mensen die normaal niet zo makkelijk meedoen aan dergelijke gesprekken. We letten daarbij op de samenstelling van de groepen, zodat mensen met een minder zichtbare beperking ook in beeld komen.
Met hen gaan we in gesprek over de drempels die zij ervaren, en welke mogelijkheden zij zelf zien om daar iets aan te veranderen. We kijken naar wat er speelt én naar wat er mogelijk is (realiteitsgehalte). Per groep zal maatwerk nodig zijn in aanpak, benadering, vraagstelling. We letten op de verschillende kernen van Vught.
We vragen deze groepen een top-3 aan te geven: op welke drie domeinen of thema's moeten we de komende jaren inzetten, waar liggen de hoogste drempels en waar liggen de grootste kansen om drempels te verlagen?

c. Expertise maatschappelijke organisaties ophalen
Met betrokken maatschappelijke organisaties gaan we in gesprek over de drempels die zij zien en mogelijke oplossingen. Waar mogelijk betrekken we daar de uitkomsten bij van de gesprekken met mensen met een beperking.

d. Gesprekken met betrokken ambtenaren
Met de verschillende afdelingen spreken we over mogelijkheden die vanuit de gemeente de drempels voor mensen met een beperking verder helpen verlagen. Dat kan gaan van informatievoorziening tot openbare ruimte.

Gedurende het hele proces werken we met een klankbordgroep (van onder meer ervaringsdeskundigen), die meedenkt over dilemma's die we tegenkomen in de voorbereiding, die adviseert en meeleest met het eindproduct. De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) informeren we over de aanpak, de ASD vervult verder een formele adviesrol.

In de tijd uitgezet:

Mei-juni 2021	In beeld brengen stand van zaken huidige LIA

Juni-september 2021	Gesprekken met -mensen met een beperking -maatschappelijke organisaties -ambtelijke organisatie
Oktober 2021	Advies ASD
16 december 2021	Besluitvorming raad

6. ***Hoe ziet de nieuwe LIA eruit?***

   We maken een korte notitie met daarnaast een uitvoeringsplan, waarin concrete acties zijn opgenomen. We brengen focus aan door te kiezen voor drie thema's of domeinen. Deze thema's of domeinen komen uit de gevoerde gesprekken (zie stap 2 en 3).

   In de notitie besteden we aandacht aan de manier waarop we de resultaten in beeld kunnen brengen. Dat kan zijn met indicatoren per deelterrein of activiteit, variërend van proces-indicatoren (wel of niet gedaan) tot resultaten of effecten. Een optie is het uitvoeren van extra onderzoek om te kijken of de resultaten van het inclusiebeleid merkbaar zijn voor mensen met een beperking.

7. ***Looptijd***

   Looptijd is 2022 t/m 2026, dus vijf jaar. In 2026 kan een nieuwe raad een nieuw inclusiebeleid opstellen.

Vragen aan de raad:

1. Kunt u zich vinden in de voorgestelde richting (zie onder 4) en aanpak (zie onder 5)?
2. Zijn er nog aandachtspunten die u mee wilt geven?